מזכרת

משמחת נישואין

של

מאיר שלמה וחי' מושקא שיחיו
ברוק

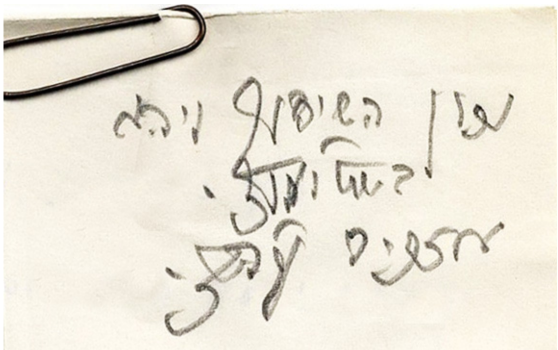

ל' תשרי, א' דר"ח מרחשון, ה'תשפ"ג

שנת הקהל את העם

גיינזוויל, פלורידה

ב"ה.

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן התמים הרב **מאיר שלמה**, והכלה המהוללה מרת **חי' מושקא** שיחיו.

התודה והברכה לכל קרובי המשפחה, ידידים ומכירים, שהואילו לבוא לשמוח אתנו ביום שמחת לבבנו, ולברך את החתן והכלה שיחיו, ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את המשתתפים בשמחתנו - על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא זי"ע - בתשורה מיוחדת הכוללת: א) כתבה מה-Lubavitch News Service – LNS (כתבות שהוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר עבור כלי התקשורת ע"ד ליובאַוויטש ופעולותי' בעריכת הרה"ת ר' חיים יהודא שי' קרינסקי באנגלית, ומזמן לזמן גם באידיש בעריכת הרה"ת ר' שלום דובער ע"ה גאָרדאָן) מל"ג בעומר תשכ"ב (באידיש), כשבתחילה באים עלי ההגהה (מוקטנים מעט מגודלם המקורי) ולאחריהם הוקלדו הכתבות הן באידיש והן בתרגום ללשון הקודש. ב) הגהות כ"ק אדמו"ר על תרגום מכתב כללי באנגלית לקראת ראש השנה ה'תשמ"ג (לפני ארבעים שנה). ג) ג' מכתבים (מריבוי מכתבים) שקיבל אא"ז של הכלה, זקן החסידים, הרה"ת ר' יעקב אליעזר פרידריך שליט"א. ד) מענה כ"ק אדמו"ר אודות א' שאמר דברים מסויימים בשמו.

הא-ל הטוב, הוא יתברך, יברך אתכם ואותנו, בתוך כלל אחינו בנ"י יחיו, בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בקרוב ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת ברוק **משפחת גולדמאן**

ל' תשרי, א' דר"ח מרחשון, ה'תשפ"ג

שנת הקהל את העם

גיינזוויל, פלורידה

ל"ג בעומר אין ליובאוויטש

עס גייט שוין באלד די שקיעה – פון אונטערגאנג –. עס ענדיגט
זיך שוין באלד דער ל"ג בעומר יום ההילולא – דער יארצייט טאג פון דעם
הייליגן תנא רבי שמעון בן יוחאי. – אין הייליגן לאנד אין
מירון ~~[illegible]~~ וואו עס געפינט זיך דער ציון פון דעם
גרויסן תנא צונויפגעפארן זיך שוין ביסלעכווייז די טויזנטער אידן
וואס זיינען געקומען פארברענגען דעם מעת לעת ביי
דעם קבר פון דעם בעל ההילולא. טויזנטער קינדערלעך וואס
זיינען געקומען מיט לאנגע צעפעלאך און קרייזלדיגע האר
פארן אהיים מיט א פנים חדשות, אפגעשוירענע, און נאר די
פאה'לאך זיינען געבליבן פון די לאנגע האר וועלכע האבן
באקרוינט זייערע קעפ. אויך די יונגע ליובאוויטשער חסידים – אזוי
ווי זיי מיינען געוואוסט אין ארץ ישראל אלס צעירי אגודת חב"ד –
פארבראכן שוין זייער געזאנג אפגעראט מיט די לאנג ספירערס אויף
וועלכע זיי האבן דעם גאנצן מעת לעת געזונגען אלע מיטלען אז דער
פארלאמענטער עולם זאל דערהערן אויף דאס קומען פון משיח'ן וועמענס
זיך און דער פארשפרייטונג פון דער טיפער לערע וואס דער
גרויסער תנא האט איבערגעלאזט פאר דעם אידישן פאלק אין
זיין ספר הזוהר, לויט ווי דאס איז באוואוסט געווארן דורכן
בעל שם טוב און זיינע נאכפאלגער, אין דער לערע פון חסידות.
דא אבער אין ליובאוויטש אין ברוקלין אויף מען
אפילו מחול על הקודש. אויך אין דעם ל"ג בעומר גייסט אין
דעם קומענדיגן טאג. דער ליובאוויטשער רבי שליט"א איז ערשט צוריקגעקומען
פון דעם אהל פון זיין גרויסן שווער ~~דודן~~ דער פריערדיגער ליובאוויטשער

לג בעומר־[illegible] אויך | צוזאַמענ[illegible]

2

רבי. צווישן חסידים האָט זיך בליץ שנעל פאַרשפּרייט די נייעס
(אַ צוזאַמענקלאַפּ פון בחורים מיט די חסידים)
אַז עס וועט זיין אַ פאַרברייגען לכבוד דעם טראַנספּאָרט
מיט לאַנדזמענער חסידים, גאַנצע הונדערט און דרייסיג כן ירבו
וועלכע זיינען ערשט אָנגעקומען מיט אַ ספּעציעל עראָפּלאַן. חסידים מיט
זייער שאַרפן חוש הריח האָבן געשפּירט אַז עס וועט עפּעס זיין.
און אַ גאַנצן טאָג האָבן די טעלעפאָנען אין די ליובאַוויטשער
העדקוואָרטערס געהאַלטן אין איין קלינגען מיט דין פראַגעס. ערשט
האָט פאַרנאַכט איז געקומען דער ענטפער אויף יאָ. און צו צען אַרום
איסטערן פּאַרקוויי קען מען זען חסידים און חסידותטעס וועלכע האָבן
אַלץ איבערגעלאָזן און מיטן און לויפן צום פאַרברייגען. אָט לויפט
אין איילעניש פ.ק. מיט זיין פרוי. דאַכט זיך צוויי ווייטער
וועגן. פ.ק. איז אַ געבוירענער אין ~~די~~ קאָמוניסטישן רוסלאַנד. זיין
פאָטער אַ ליובאַוויטשער חסיד האָט זיך מוסר נפש געווען ניט צו
שיקן זיינע קינדער אין קאָמוניסטישע שולעס. עס איז איבער געווען
צייטן ווען מען האָט קיין מלמד אויך ניט געקענט קריגן. פלעגט
זיין פאָטער לערנען מיט אים ביינאַכט נאָך דער אַרבעט. אַ גאַנצן
טאָג פלעגט פ., דאַן אַ אינגל פון אַ יאָר אַכט, זיצן און זאָגן
תהלים און וויינען. אַצינד איז פ. אויסגעוואַקסן אין מיטן רוסלאַנד
אַ פאַרביטערטער איד, און איז נאָך יעצט אויך אַ פאַרביטערטער איד.
זיין פרוי ח. איז אַ געבוירענע אין אַמעריקע. ביי עלטערן אַמעריקאַנער
געבוירענע. די עלטערן זיינען שומרי שבת אָבער העכסט מאָדערנע מענטשן.
ח. פון דער נאַטור אַ פריילעכע, האָט זיך אָנגעהויבן דערנענטערן
זיך צו אַ מאָדערנער אידישקייט. נאָך אַ לאַנגן זוכן האָט זי עס געפונען
אין ליובאַוויטש. ווען עס איז געקומען צו אַ שידוך האָט זי געזוכט

3

זוכן דעם אמת'ן תלמיד חכם, דעם אמת'ן חסידישן ערליכן אידן. און
יעדער לויפט צו ביידע, דאכט זיך די וועלט. די רעדט א פערפעקטן ליטעראַ-
רישן ענגליש, ~~[illegible]~~, און ער א איד ווי פון הונדערט יאר צוריק.
אבער תורה, חסידות און דער רבי פאראייניגן זיי אלע צו צווייען און
איינציקע פאר. ביידע זיינען זיך מוסר נפש פאר חינוך הכשר,
און [illegible] לויפט פארט, פילן זיך און ביידערן זיך די
אנגעקומענע ענגלישע חסידים אויף די קאסטיומס ביזאמען, אויף די [illegible],
צו זאלן נישט מאריך זיין ~~זאל~~ זאל לאנג מיט פיינערע חקירות ודרשות, און
זאלן זיי שנעלער דערגרייכן צום רבי'ן. איינציקע ווערן זיי [illegible],
און דראַוסן ווארטן אויף זיי קארס, און זיי ווערן גלייך אבגעפירט
קיין איסטערן פארקוויי, וואו דער רבי זיצט שוין ביים טיש. איינציקע
פאנגען זיי אן אריינצוקומען. גאנצע בערד, האלבע בערד, [illegible],
ספּירהר בערד, און קיין בערד. אנדערע ווייזן אויס צו זיין תלמידי חכמים
וועמענס פנימער לייכטן אויף יעדער מאל ווען דער רבי שליט"א ציטירט און
אנאליזירט ירושלמי וועגן רבי שמעון בן יוחאי. ~~[illegible]~~ צווישן
זיי זעט מען אבער ספעציעל יונגע, וועלכע עס איז קענטיק אז
קיין אידיש פארשטייען זיי נישט, דער גאנצער איינהאלט פון
דעם רבינ'ס שמועס, ווייזט זיך אויס צו זיין ניט פארשטאנען ~~פרעמד~~. און דאך
זיינען זיי געקומען צו פליען טויזנטער מייל דו צוליב צו זיין
צו זיין ביים רבי'ן. וואו איז דא דער כח המושך וואס ציט די
צו דעם בעסטן ענטפער אויף דער פראגע גיט דער רבי
אליין אין זיינע רייד וועגן רבי שמעון בן יוחאי.
דער רבי ציטירט און ערקלערט חקירה כללית אויף כל הגבוה
גבוה ביותר, יורד למטה מטה ביותר. וואס הייסט איינער אויף

4

אלע נידעריגער הייבן זיך ארויפהויבן. דער זעלבער
רבי שמעון בן יוחאי איז געווען ~~דער~~ זיין רבי ר' עקיבא האט
(-רבי עקיבא-)
געזאגט אז נאר ~~און~~ ארימער און ער וועט זיין
פרישקייט, האט זיך געקוקט ארויסשלאגן צו הייליגן און ראטעווען
די אידן וועלכע זו צווייטער תנאים האט באשטראפט און ער טוט זיין
ווערט געווען די שטראף, און דאך האט ר' שמעון בן יוחאי
אין זיין פרישקייט געהאלטן פאר נויטיג צו הייליגן און מקרב
זיין דעם אידן.

דער זעלבער רבי שמעון וועלכער מאנט ביי דעם תלמיד
חכם אז זיין והגית בו יומם ולילה באזאל זיין ווערטעליך, אויף
ער זאל זיך מיט קיין זאך ניט ארבעטן אייבער לערנען תורה,
(עם הארץ המפורסם איז)
באוואט אבער אויף ~~[illegible]~~ אליין פון [illegible] וועלכער באוואט
~~נאר~~ דעם פסוק שמע ישראל צוויימאל א טאג, אויף מיט דעם אליין
יוצא די מצוה פון לערנען תורה.

און צו הערנדיק זיך צו דעם רבינ'ס ריידן ווערט ביי
(פאראוואס אפילו)
זיך פארגעט די אייבערראשנדע פראגע ~~אפי~~ אידן וועלכע
(פיזזוהויק)
געפינען זיך גייסטיק ~~[illegible]~~ קומען פון ווייטן
פון נאנט צו דעם ליובאוויטשער רבין שליט"א. וואס ברענגט זיי קאנצענ-
טרירט וואסער ווייס ניט קיין צורת אלף צו זיין און ווארימען זיך ביי
דער ליכט פון א אידן וואס זיין גאנצער וועזן איז תורה?

ווייל דער רבי ~~[illegible]~~ וועלכער גייט אין די פוסטריט פון
רבי שמעון בן יוחאי באוואוסט זיך מיט דעם מעלה, מיט דער
הייליקייט פון זיין נשמה, מיט זיין פרישקייט אין תורה, צו ליכטיג
און ווארים מאכן דעם אידן וואס פיל זיך נידעריג און דערלאזען אין
מטה-מטה

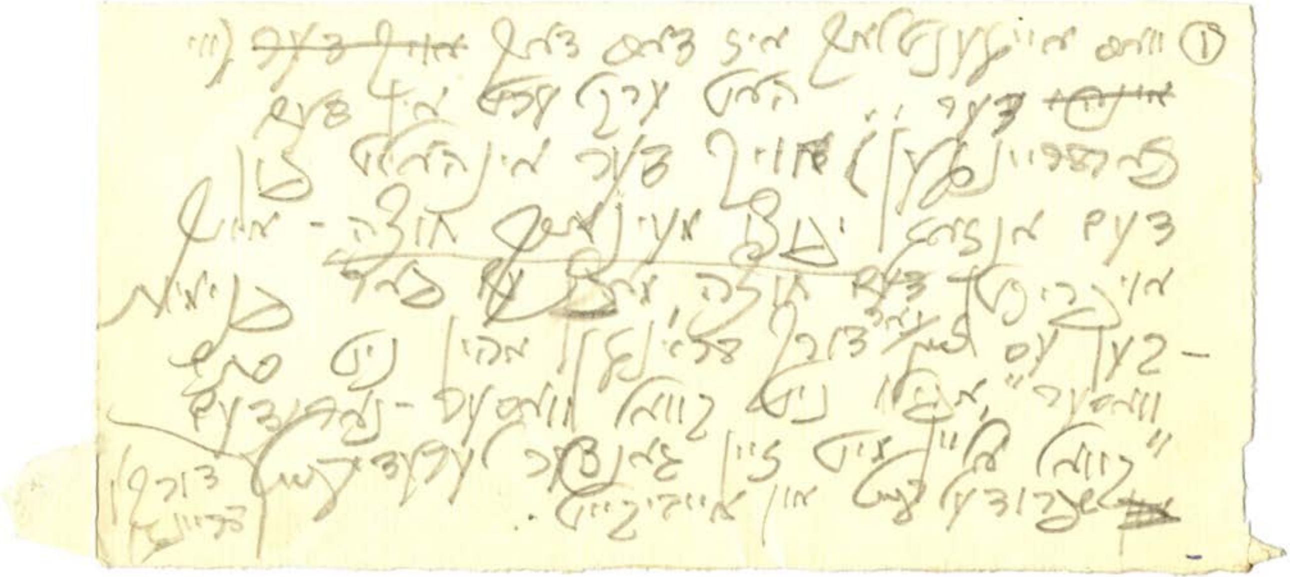

ל"ג בעומר אין ליובאַוויטש [ה'תשכ"ב]

עס איז שוין באַלד די שקיעה – זון אונטערגאַנג – עס ענדיגט זיך שוין באַלד ל"ג בעומר דער יום ההילולא – דער יאָרצייט טאָג פון דעם הייליגן תנא רבי שמעון בן יוחאי. – אין הייליגן לאַנד אין מירון וואו עס געפינט זיך דער ציון פון דעם גרויסן תנא צופאָרן זיך שוין ביסלעכווייז די צענדליגער טויזענטער אידן וואָס זיינען געקומען פאַרברייינגען דעם מעת לעת ביי דעם קבר פון דעם בעל ההילולא. טויזענטער קינדערלאַך וואָס זיינען געקומען מיט לאַנגע צעפּעלאַך און קרייזלדיגע האָר פאָרן אַהיים מיט אַ פנים חדשות, אָבגעשוירענע, און נאָר די שיינע פאה'לאַך זיינען געבליבן פון די לאַנגע האָר וועלכע האָבן באַקרוינט זייערע קעפּ. אויך די יונגע ליובאַוויטשער חסידים – אָדער ווי זיי זיינען באַוואוסט אין ארץ ישראל אַלס צעירי אגודת חב"ד – פאַרפּאַקן שוין זייער גאַנצער אַפּאַראַט מיט די לאַוד ספּיקערס אויף וועלכען זיי האָבן דעם גאַנצן מעת לעת גענוצט אַלע מיטלען אַז דער פאַרזאַמעלטער עולם זאָל דערהערן אַז דאָס קומען פון משיח'ן ווענדעט זיך אָן דער פאַרשפּרייטונג פון דער טיפער לערע וואָס דער גרויסער תנא האָט איבערגעלאָזן פאַר דעם אידישן פאָלק אין זיין ספר הזוהר, לויט ווי דאָס איז באַלויכטן געוואָרן דורכן בעל שם טוב און זיינע נאָכפאָלגער, אין דער לערע פון חסידות.

[להוסיף ע"ד המבצע המיוחד שם – הנחת תפלין ועומדים בתור ע"ז][1]

דאָ אָבער אין ליובאַוויטש אין ברוקלין איז מען מוסיף מחול על הקודש. מ'ציט אַריין דעם לג בעומר גייסט אין דעם קומענדיגן טאָג. דער ליובאַוויטשער רבי שליט"א איז ערשט צוריק געקומען פון דעם אוהל פון זיין גרויסן שווער דער פריערדיקער ליובאַוויטשער רבי. צווישן חסידים האָט זיך בליץ שנעל פאַרשפּרייט די נייעס אַז עס וועט זיין אַ פאַרברייינגען, אַ צוזאַמענקופט פון דעם רבין מיט די חסידים, לכבוד לג בעומר – אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם טראַנספּאָרט מיט לאָנדאָנער חסידים, הונדערט און דרייסיג כן ירבו וועלכע זיינען ערשט אָנגעקומען מיט אַ דזשעט עראָפּלאַן.

חסידים מיט זייער שאַרפן חוש הריח האָבן געשפּירט אַז עס וועט עפּעס זיין. און אַ גאַנצן טאָג האָבן די טעלעפאָנען אין די ליובאַוויטשער העדקוואָטערס געהאַלטן אין איין קלינגען מיט אָנפראַגעס. ערשט האַרט פאַרנאַכט איז געקומען דער ענטפער אויף יאָ.

---

1) כ"ק אדמו"ר כתב פיסקא זו ואח"כ העביר קולמוס על זה.

אויף די גאַסן אַרום איסטערן פּאַרקוויי קען מען זען חסידים און חסידותטעס וועלכע האָבן אַלץ איבערגעלאָזן אין מיטן און לויפן צום פאַרברייינגען. אָט לויפט אין איילעניש פּ.ק. מיט זיין פרוי. דאַכט זיך צוויי ווייטע וועלטן. פּ.ק. איז אַ געבוירענער אין קאָמוניסטישן רוסלאַנד, זיין פאָטער אַ ליובאַוויטשער חסיד האָט זיך מוסר נפש געווען נישט צו שיקן זיינע קינדער אין קאָמוניסטישע שולעס. עס איז אָבער געווען צייטן ווען מען האָט קיין מלמד אויך נישט געקאָנט קריגן, פלעגט זיין פאָטער לערנען מיט אים ביינאַכט נאָך דער אַרבעט. אַ גאַנצן טאָג פלעגט פּ., דאַן אַ אינגל פון אַ יאָר אַכט, זיצן און זאָגן תהלים און וויינען. אַזוי איז פּ. אויסגעוואָקסן אין מיטן רוסלאַנד אַ פאַרצייטיגער איד, און איז נאָך יעצט אויך אַ פאַרצייטיגער איד. זיין פרוי ח. איז אַ געבוירענע אין אַמעריקע ביי עלטערן אַמעריקאַנער געבוירענע. די עלטערן זיינען שומרי שבת אָבער העכסט מאָדערנע מענטשען. ח. פון דער נאַטור אַ גרינטליכע, האָט זיך אָנגעפאַנגען דערגרונטעווען זיך צו אַ גאַנצער אידישקייט. נאָך אַ לאַנגן זוכן האָט זי עס געפונען אין ליובאַוויטש. ווען עס איז אָנגעקומען צו אַ שידוך האָט זי געזוכט דוקא דעם אמתן תלמיד חכם, דעם אמתן חסידישן ערליכן אידן. און יעצט לויפן זיי ביידע. דאַכט זיך צוויי וועלטן. זי רעט אַ פערפעקטן ליטעראַרישן ענגליש, און ער אַ איד ווי פון הונדערט יאָר צוריק. אָבער תורה, חסידות און דער רבי פאַראייניגען זיי אז זיי זיינען אַ אידעאַלע פּאָר. ביידע זיינען זיך מוסר נפש פאַר חינוך הכשר.

אין איידלווילד לופט פּאָרט, אַיילן זיך און בייזערן זיך די אָנגעקומענע ענגלישע חסידים אויף די קאָסטעמס בעאַמטע, אויף די טאַמאַזשניקעס, זיי זאָלן נישט מאריך זיין צו לאַנג מיט זייערע חקירות ודרישות, און זאָלן זיי שנעלער דורכלאָזן צום רבין. איינציגווייז ווערן זיי דורכגעלאָזן, אין דרויסן וואַרטן אויף זיי קאַרס, און זיי ווערן גלייך אָבגעפירט קיין איסטערן פּאַרקוויי, וואו דער רבי זיצט שוין ביים טיש.

איינציגווייז פאַנגען זיי אָן אַריינצוקומען. גאַנצע בערד, האַלבע בערד, קָמצלעך, ספירה בערד, און אָן בערד. אַנדערע ווייזן אויס צו זיין תלמידי חכמים וועמענס פנימער לייכטן אויף יעדער מאָל ווען דער רבי שליט"א ציטירט אַן אומבאַוואוסטן ירושלמי וועגן רבי שמעון בן יוחאי. צווישן זיי זעט מעט אָבער ספּעציעל יוגנט, וועלכע עס איז קענטיג אַז קיין אידיש פאַרשטייען זיי נישט, דער גאַנצער אינהאַלט פון דער רבי'נס שמועס, ווייזט זיי אויס צו זיין ניט פאַרשטאַנדיק. און דאָך זיינען זיי געקומען צופליען טויזענטער מייל זוכה צו זיין צו זיין ביים רבין. וואו איז דאָ

דער כח המושך וואָס ציט זיי צו? דעם בעסטן ענטפער אויף דער פראַגע גיט דער רבי אַליין אין זיינע רייד וועגן רבי שמעון בן יוחאי.

דער רבי ציטירט אַן אַלטע חקירה כלל אַז כל הגבוה גבוה ביותר, יורד למטה מטה ביותר. וואָס העכער איינער איז אַלץ נידעריגער קען ער זיך אַראָבלאָזן. דער זעלבער רבי שמעון בן יוחאי אויף וועמען זיין רבי ר' עקיבא האָט געזאָגט אַז נאָר דער אויבערשטער און ער – רבי עקיבא – ווייסן זיין גרויסקייט, האָט זיך געקענט אַרונטערלאָזן צו היילן און ראַטעווען אַ אידן וועלכן אַ צווייטער תנא האָט באַשטראָפט און ער איז טאַקע ווערט געווען די שטראָף, און דאָך האָט ר' שמעון בן יוחאי אין זיין גרויסקייט געפונען פאַר נויטיג צו היילן און מקרב זיין דעם אידן.

דער זעלבער רבי שמעון וועלכער מאָנט ביי דעם תלמיד חכם אַז **זיין** והגית בו יומם ולילה זאָל זיין ווערטרליך, אַז ער זאָל זיך מיט קיין זאַך ניט אָבגעבן אויסער לערנען תורה, זאָגט אָבער אויך אַז אַן עם הארץ וועלכער איז אַ שטאַרק פאַרנומענער איד וועלכער זאָגט דעם פסוק שמע ישראל צוויי מאל אַ טאָג, איז מיט דעם אויך יוצא די מצוה פון לערנען תורה.

און צוהערנדיג זיך צו דעם רבינס רייד ווערט ביי זיך רעכט די אויבען דערמאָנטע פראַגע פאַרוואָס אפילו אידן וועלכע געפינען זיך גייסטיג ניט צו הויך קומען פון ווייט און פון נאָנט צו דעם ליובאַוויטשער רבין שליט"א. וואָס ברייגנט אַ קאַלעדזש סטודענט וועלכער ווייס נישט קיין צורת אלף צו זיצן און וואַרימען זיך ביי דער ליכט פון אַ אידן וואָס זיין גאַנצער וועזן איז תורה?

ווייל דער רבי וועלכער גייט אין די פוסטריט פון רבי שמעון בן יוחאי באַנוצט זיך מיט דעם מעלה, מיט דער הויכטקייט פון זיין נשמה, מיט זיין גרויסקייט אין תורה, צו ליכטיג און וואַרים מאַכן דעם אידן וואָס פילט זיך נידעריג און דערשלאָגן אין מטה – מטה.

וואָס אייגענטלאַך איז דאָס דאָך (ווי דער . . [2] [רבי שליט"א] האָט ערקלערט אין דעם פאַרברייגנגען) אויך דער אינהאַלט פון דעם אָנזאָג **יפוצו מעינותיך חוצה** – אויף אויפריכטן דעם חוצה, מאַכן עם פאַר פנימיות – קען עס זיין נאָר דורך בריינגן אַהין ניט סתם "וואַסער", אפילו ניט קוואַל וואַסער – נאָר דורך'ן בריינגן דעם קוואַל אַליין מיט זיין גאַנצער לעבעדיקייט שפרודעלקייט און אייביקייט.

---

2) כאן השאיר כ"ק אדמו"ר מקום פנוי, בהגהתו על הגליון, להכניס שמו ותוארו הק'.

ל"ג בעומר בליובאוויטש

– תרגום חפשי –

עוד רגע קט תשקע השמש – בערבו של יום היארצייט-הילולא של התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי – במירון בארץ הקודש, שם נמצא ה'ציון' של התנא הגדול, ועשרות האלפים ששהו כאן במעת-לעת של יום ההילולא בסמיכות לחלקת הקבר, מתחילים להתפזר לדרכם. כך גם אלפי ילדים חינניים שהגיעו לכאן עם אבותיהם, עם תלתלים זהובים וצמת-שער ארוכה, זכו לקיים את מנהג "גזיזת השערות", ועתה הם חוזרים לבתיהם עם פנים חדשות, מעוטרים בפיאות יפות שנותרו מהשיער הארוך שעיטר את ראשיהם בשנים האחרונות.

גם חסידי חב"ד ליובאוויטש הצעירים – או כפי שהם מכונים בארה"ק "צעירי אגודת חב"ד" – אורזים את הציוד, המגברים, וכל האמצעים בהם השתמשו להפצת המעיינות בין אלפי החוגגים, בהביאם לידיעת קהל האלפים שהתאסף כאן ביממה האחרונה, שהחשת ביאתו של המשיח קשורה עם הפצת תורתו של רשב"י, בספר הזוהר שהותיר אחריו לעם ישראל, כפי שזה מבואר ומואר בתורת החסידות, על ידי כ"ק הבעש"ט הק' ותלמידיו וממשיכי דרכו.

[להוסיף ע"ד המבצע המיוחד שם – הנחת תפילין ועומדים בתור על זה][1]

אולם כאן, בחצר תנועת חב"ד ליובאוויטש בברוקלין, מוסיפים מן החול על הקודש, וממשיכים את האווירה של ל"ג בעומר אל תוך הלילה ויום המחר. כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שליט"א חזר זה עתה מביקור באהל הק' של חמיו, כ"ק האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסאהן מליובאוויטש זצוק"ל.

הידיעה שתתקיים התוועדות מיוחדת לרגל ל"ג בעומר התפשטה בין החסידים כאש בשדה קוצים. ההתוועדות היא גם לכבוד קבוצה גדולה של חסידים ומקורבים מבית חב"ד בלונדון אנגליה, המונה כמאה ושלושים איש כ"י שנחתו זה לא מכבר בשדה התעופה בניו יורק.

חסידים שניחנו בחוש ריח מפותח, כמו הרגישו מראש שיקרה כאן משהו מיוחד היום. כך ניתן היה להתרשם מקווי הטלפון שלא פסקו מלצלצל במשך היום, במרכז חב"ד ליובאוויטש העולמי, עם בירורים לגבי אפשרות קיומה של ההתוועדות. רק בשעת לילה מאוחרת ניתנה האות. תהיה התוועדות.

מכל עבר נראתה פתאום נהירה המונית. כל הרחובות שמובילים לשדרה המרכזית איסטרן פארקוויי התמלאו בחסידים ונשותיהם שעזבו הכל, ועושים פעמיהם להיכל בית הכנסת המרכזי שם תחל ההתוועדות בעוד זמן קצר.

---

1) כ"ק אדמו"ר כתב פיסקא זו ואח"כ העביר קולמוס על זה.

מקרן הרחוב מגיע במרוצה ר' פ.ק. שי' הממהר יחד עם רעייתו. הם באים משני עולמות שונים, ר' פ. נולד ברוסיה הקומוניסטית, אביו חסיד חב"די בעל שם שלקח את ההחלטה הגובלת במסירות נפש, לא לשלוח את הילדים לבתי הספר העממיים (שקולע) בכל מחיר. בתקופות הקשות גם לא היה פשוט להשיג מורים פרטיים, ולכן לאחר יום עבודה מאומץ היה האבא יושב ומלמד את ילדיו. יום שלם נהג פ. הצעיר, בן שמונה שנים בלבד, לשבת בבית לבדו, לומר תהלים ולבכות. כך גדל פ. כיהודי של פעם בתוככי רוסיא, ואף כעת בארצות הברית הוא חי כיהודי של פעם.

רעייתו הגב' ח. נולדה כאן באמריקה, להורים ילידי אמריקה גם הם, משפחה שומרת שבת אבל מסורתית ומודרנית יותר. ח., יסודית בטבעה, החלה את דרכה בחיפוש אחר חיים בעלי משמעות, וחיי יהדות מלאים ותוכניים יותר, עד שמצאה את מקומה בליובאוויטש. כשהגיעה לעונת השידוכים, חיפשה בדווקא תלמיד חכם אמיתי, חסיד בעל שיעור קומה וירא שמים, ומצאה את כל מה שחיפשה באותו פ. יליד רוסיה.

עכשיו שניהם ממהרים זה לצד זה, היא דוברת אנגלית רהוטה ומקצועית, והוא כיהודי מלפני מאה שנה. אבל התורה, ועוד יותר תורת חסידות חב"ד, ומי שמלמד ומנחיל אותה הלוא הוא הרבי, הם הגורמים המאחדים אותם לכדי זוג יהודי אידיאלי, כזה שעוסק בחיי היום יום, במלאכת הקודש של חינוך הדור הבא, חינוך כשר על טהרת הקודש, מתוך מסירות נפש.

באותה שעה בנמל התעופה איידלווילד[2], דוחקים החסידים שהגיעו מאנגליה בפקידי ההגירה והמכס לאפשר להם לעבור את כל הפרוצדורה במהירות, מבלי הרבה חקירות ודרישות, כדי שיוכלו להגיע לרבי. הם יוצאים בזה אחר זה, היישר למכוניות הממתינות להם בחוץ, כדי להוביל אותם להיכל הגדול באיסטרן פארקוויי, שם כבר יושב הרבי בראש שולחן ההתוועדות.

אחד אחרי השני הם נכנסים לאולם הגדול, חלקם עם זקן עבות, חלקם עם זקן שזה עתה החל להצמיח זיפים, וחלקם עדיין ללא חתימת זקן. כמה מהם נראים כחסידים ותיקים, תלמידי חכמים שפניהם מאירות בגוון מיוחד כל אימת שהרבי שליט"א מצטט איזה קטע פחות מוכר מתלמוד ירושלמי אודות בעל ההילולא רבי שמעון בר יוחאי.

ביניהם ניתן לזהות גם כמה צעירים, שניכר עליהם שאינם מבינים את השפה כלל ועיקר. ובכללות תוכן השיחות בהתוועדות זו, לא נהירים להם כל צרכם. ובכל זאת הם טסו לכאן אלפי קילומטרים, כדי לזכות להיות בצילו של הרבי. מהו כוח המשיכה המיוחד שמביא אותם הנה? את התשובה המעולה ביותר לשאלה זו, מעניק הרבי עצמו בתוכן דבריו אודות התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי.

---

2) נמל התעופה הבין לאומי המרכזי של העיר ניו יורק, הנקרא כיום 'קנדי' ע"ש נשיא ארה"ב JFK.

הרבי מצטט כלל ידוע בתורת הקבלה, ש"כל הגבוה גבוה ביותר, יורד למטה מטה ביותר", ומשליך זאת על דמותו ופועלו של רשב"י. כך לדוגמא, דמות הפלאים של רבי שמעון בר יוחאי, עליה העיד רבו המובהק התנא רבי עקיבא, "דייך שאני ובוראך מכירים כוחך"! התפנתה מכל עסקיה, כדי לצאת ולסייע בידי יהודי שנענש קשות על ידי תנא אחר. ונראה שאותו אחד היה ראוי לעונש זה, אבל אעפ"כ מרום גדולתו ומעלתו יצא רשב"י כדי להעניק רפואה וישועה לאותו אחד, ולקרב ולהעלות את אותו יהודי.

אותו רבי שמעון בר יוחאי, שפוסק בגדר מצוות תלמוד תורה של תלמיד חכם, שעליו לקיים את "והגית בו יומם ולילה" כפשוטו, והוא תובע ממנו שאין עליו לעסוק בשום דבר אחר בעולם מלבד לימוד התורה, מוצא את הדרך להורות לעם הארץ שאין עיתותיו בידו, ליהודי שעסוק ראשו ורובו בעסקי עולם-הזה, ש"אפילו לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית, קיים לא ימוש", והוא יוצא ידי חובת מצוות תלמוד תורה.

וכך, תוך כדי האזנה לדברי התורה הקולחים מפיו של הרבי, עולה מאליה השאלה שנגענו בה לעיל, מדוע דווקא כאן בליובאוויטש מוצאים אנו יהודים כאלו שאינם מצויים בדרגה גבוהה במיוחד ברוחניות, אולם עושים כל מאמץ להגיע מקרוב ומרחוק אל הרבי שליט"א. כך תהינו, מה מביא את אותו סטודנט שאינו מכיר צורת אות יהודית, לשבת ולהאזין בשקיקה לכל הגה היוצא מפיו של יהודי שכל מהותו היא תורה?

וזו התשובה שהתחוורה לנו הערב. הם מגיעים לכאן, כי כאן יושב אותו רבי ההולך בדרכו של רבי שמעון בר יוחאי, שיודע דווקא בגלל הימצאותו ב'גבוה ביותר', וגדולת שורש נשמתו הנאצלת, יחד עם גאונותו הכבירה בפרד"ס התורה ובכל מכמניה, למצוא נתיבות לליבו של יהודי שפל רוח, שמרגיש שהוא 'מטה מטה ביותר', להאיר את נשמתו ולרומם את רוחו, וכך להגביה אותו לשמי רום.

ולאמיתתו של דבר זהו גם (כפי שביאר זאת . . [3] [הרבי שליט"א] בעת ההתוועדות) תוכן הציווי הידוע בשיטת תורת החסידות "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה". בכדי להצליח לפעול על ה"חוצה" ולעשותו "פנימיות", זה אפשרי לפעול לא על ידי סתם הבאת "מים" לשם, ואפילו לא מי המעיין, אלא רק כאשר מביאים לשם את המעיין עצמו, כפי שהוא מפכה בעוז בכל חיותו, כוחו והדרו, ונצחיותו.

---

3) כאן השאיר כ"ק אדמו"ר מקום פנוי, בהגהתו על הגליון, להכניס שמו ותוארו הק'.

FREE TRANSLATION

By the Grace of G-d
In the Days of Selichos
5742. Brooklyn, N.Y.

To the Sons and Daughters of
Our People Israel, Everywhere

G-d bless you all!

Greeting and Blessing:

In these last few days before Rosh Hashanah days of heightened reflection on the various aspects of this Solemn Festival, I take this opportunity to touch upon one particularly relevant aspect of Rosh Hashono, namely, the sounding of the Shofar, which is the special Mitzva of the Day.

One of the main reasons for sounding the Shofar is, as is well known, to recall the event of Mattan Torah at Mount Sinai, when the Divine Revelation was preceeded by the sound of the Shofar. Thus we say in the Musaf prayer of Rosh Hashono: "With the sound of the Shofar You appeared before them"; the Revelation starting with "the sound of the Shofar exceedingly strong" and "continuing exceedingly stronger."

All this is underscored right in the beginning of the section of "Shofros" of the Rosh Hashono Musaf prayer: You revealed Yourself... to teach Your people Torah and Mitzvos... and with the sound of the Shofar di You appear to them. ..."

The said reason for sounding the Shofar follows another most important reason, namely, that sounding the Shofar has to do with the "Coronation" of the Creator of the World as King of the World, since the coronation of a king is accompanied by the blast of trumpets. And so it is written, "With trumpets and the sound of the Shofar shout joyously before the King, the L-rd" -

And only then - after the Coronation, couple with the acceptance of G-d's Kingship - comes the commitment to G-d's Torah and Mitzvos and their observance with total submission (kabbolas ol) and with joy.

תרגום לאנגלית ממכתב כללי מימי הסליחות ה'תשמ"ב
לקראת ראש השנה ה'תשמ"ג (לפני ארבעים שנה)
המכתב באידיש נדפס בלקו"ש חכ"ד ע' 616 ואילך, ובתרגום ללה"ק בתורת מנחם – אגרות מלך ח"א ע' רעא ואילך

-2-

There is a further important feature common to both the "Coronation of the King" on Rosh Hashana and Mattan Torah: Just as the Giving of the Torah was preceddd by, and predicated on the unification of all the Jewish people "as one man with one heart" all "facing the Mountain," namely, imbued with the same singleminded desire to receive the Torah; so also when Jews prepare themselves to respond to G-d's call - "Make Me King over you" by acclaiming Him as King of Israel (thereby reaffirming also His Sovereignty as King of the Universe) on Rosh Hashono - it is preceded by, and predicated on, the unification of all the Jewish people, as we read in the Torah on the Shabbos before Rosh Hashono: "You are standing firmly this day, all of you before HaShem, your G-d..." - "all of you" comprising the ten distinct categories enumerated there, from "your heads" to the "drawer of your water." On this occasion, too, all Jews stand firmly together, all united and unified (on the same spiritual level) "before HaShem your G-d," for the same purpose: "In order to raise you up this day unto Him as a nation." Significantly, as pointed out by the Alter Rebbe, author the *Tanya* and *Shulchan Aruch*, the opening and the entire Sedra Nitzovim - You are standing firmly this day before HaShem your G-d - are always read on the Shabbos before RoshHashono, which instills a special vitality and light into the days before Rosh Hashono, into Rosh Hashono itself (as indicated in the word *Hayom*, This Day), and extending from Rosh Hashono into all the days of the year.

* * *

The connection between Rosh Hashono and Mattan Torah is underscordd still further when the first day of Rosh Hashono occurs on Shabbos, as this year, for the following reason. All authorities agree that the Torah was given on Shabbos, for both have the same purpose and function: The Torah takes a Jew and all that belongs to him out of this world and transplants him into a totally different world - the Torah world; and Shabbos, too, takes a Jew and all that belongs to him out of the ordinary and mundane day-to-day life of the week, elevates him, and places him in a Holy-Shabbos atmosphere.

The same, but in a most sublime form, is achieved by Rosh Hashono: Through the Coronation of the King and accepting HIs Kingship, a Jew becomes a "royal servant"; and a royal servant is also - royalty. The individual with all his belongings is set apart from all creatures and elevated to a special status, that of royalty. (This in no way involves conceit or self-esteem, ~~because~~ he knows and is permeated with the recognition that his status is due solely to his being a servant, a totally dedicated subject of the King, self-effacing, with no independent existence of his own.)

* * *

~~Turning~~ to the practical side, since action is the essential thing: As one realizes that he is a royal servant and of royal status it becomes self-evident to him that his conduct must be in keeping with the rule, "All your actions should be for the sake of Heaven," and the observance of the Torah and Mitzvos with Hiddur becomes ~~a matter~~ of course for him. If some difficulties arise, he will certainly overcome them, for he knows he is endowed with the capacity of a royal servant, and he will act like one.

To quote our ~~anointed~~ King David: "I am HaShem, your G-d, who brought you out of the land of Mitzraim (including all stress situations) - (to the other extreme -) open wide your mouth (state all your desires) and I shall grant them."

And he rises to a new height in his conduct, becoming a living example for all in his surroundings, showing how their conduct should be, because "his" King is the King of the World and of all that are in it. And he becomes actively involved in this , in ~~this~~ spirit of v'ohavto lre'acho komocho and the unity of the Jewihh people, whith which his whole being is permeated; -

Beginning with himself: with renewed vitality in Torah study, with na'aseh before v'nishma, and the fulfilment of all its Mitzvos with Hiddur, since these are, of course, the King's orders.

* * *

May G-d grant that since in these last days of the month of Elul, in all of which shine forth the Thirteen Atrributes of

Divine Mercy, particularly in the Days of Slichos, it should bring more and more light and vitality into all matters of Torah and Mtzvos, carried out with complete submission to the reign of Heaven with eagerness and joy.

And this will surely bring additional Divine blessings -

Beginning with G-d's acceptance of our prayer: Do reign upon all the world in Your Glory, the Coronation as King of Israel and King of the World; which is reciprocated with the fulfilment of our Remember us in good remembrance before You, by Him who hears the sound of the terua of His people Israel in mercy;

And all this brings the blessing of a kesivo vachasimo toivo lshono toivo umsuko immediately on Rosh Hashono, and thence extamded from the Rosh ("head") to all the "limbs" of the year - in each and all the days of the year, so that each day is a good day, in the good that is revealed and evident,

And hastens - very soon in our own days - the essential blessing, the true and complete Geulo through Moshiach Tzidkeinu, to merit "the day that is all Shabbos and rest in eternal life."

With esteem and blessing for a
kesivo vachasimo toivo lshono
toivo umsuko, materially and spiritually.

Signed: Menachem Schneerson/

Note:

Words and letters that appear in **bold** are the Rebbe's additions.

Words and letters that the Rebbe crossed-out, appear in ~~Strikethrough~~.

Words of explanation appear in *[italic]*.

The numbers were also written by the Rebbe.

By ~~t~~the Grace of G-d

[the Rebbe removes an extra 't' and leaves a missing space]

1. *[the Rebbe adds a missing space]*

2. di**d**

3. ~~ew~~**re**ason

4. **etc**

5. Couple**d**

6. *[the Rebbe adds a missing space]*

7. עיקר
~~unification~~

כמובן אין כדאית
תיבה זו כאן
לכתוב **unity**

[the Rebbe writes that this correction is a Ikar. the word "unification" is not appropriate here, and the word "unity" should be used]

8. ~~unification~~

כנ"ל [as mentioned above]

unity

9. **all** the ~~ten distinct~~ categories

10. **(ten of them)**

11. ~~n~~Nation

12. **of**

13. *[the Rebbe adds a missing space]*

14. *[the Rebbe connects the 'S' to the rest of the word]*

15. Holy-Shabbos **world (**atmosphere**)**.

16. self-esteem~~, because~~ **- just the opposite:**

17. ~~Turning~~ **Coming**

18. **constantly**

[the Rebbe underlines the word "All"]

19. *[the Rebbe circles the words "a matter of course" and writes to use "a stronger expression"]*

ביטוי חזק יותר ?

[In the printed version: "Becomes a self-evident imperative for him"]

20. ~~anointed~~

21. מלכא משיחא

22. (including all צרה (stress) situations)

23. *[the Rebbe underlines the words "open wide"]*

24. **and must**

25. *[the Rebbe circles the word "are" and suggests to use the word:]***is ?**

26. ~~this~~ **the**

27. ~~un~~**U**nity

28. ~~or~~**O**rders

29. ~~with~~ **and continued by**

30. **prayers**

31. ~~by Him who~~ **and He**

32. *[the Rebbe underlines the word "good"]*

33. ~~essential~~ **main and basic**

34. **and**

35. **"**

36. ~~d~~**D**ay

37. ~~r~~**R**est

38. **"**

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

ב"ה, י"ג אלול, תש"ה
ברוקלין

ידידי הנכבד והנעלה אי"א מו"הר יעקב אליעזר
שי'

שלום וברכה!

נהניתי משני מכתביו, מז' מנ"א אלי ומממוצש"ק עקב לידידי תלמידי הרב מו"ה משלם זלמן שי'. שמחתי ממה שמנהל מסבות שבת ולומד בכל יום עם בחורים. בטח ישתדל למצא עוד אנשים שיסייעו לו בזה ויוכלו עי"ז להגדיל בעזה"י גם את מספר הילדים במסבות שבת ומספר התלמידים הלומדים.

את מכתבו בהנוגע לעניני הישיבה מסרתי להתני הרב ר"ש שליט"א גוראריי' מנהל ישיבת תומכי תמימים להתדבר עמכם בעניני הישיבה, והשי"ת יהי' בעזרם בגשמיות וברוחניות.

אתענין לדעת אם נמצאו כבר גם נשים ובחורות שתסדרנה מסבות שבת לנערות וכן בתי ספר לנערות "בית רבקה" או "בית שרה" כעין אלו שיסד ה"מרכז לעניני חנוך" באמריקה בדבר הוראות לסדור זה ובשעת הצורך גם בבבר תמיכה מצומצמת יוכלו לפנות ל"מרכז לעניני חנוך" ע"פ הכתבת דלהלן.

ישלח השי"ת רפואה לזוגתו תחי' ויגדלו את בנם שי' לתורה חופה ומעש"ט מתוך הרחבה בגשם וברוח.

ישלח הי' רפואה למר ברוך שי' מערזעל ויברכהו בגשמיות וברוחניות.

ישלח השי"ת רפואה למרת הוה תחי' ותגדל את בנותי' לתורה חופה ומעש"ט מתוך הרחבה בגשם וברוח.

ימסור פ"ש בשמי לחבריו ותלמידיו שי' יברכם השי"ת בכתיבה וחתימה טובה בגו"ר.

הנני מברך אותו ואת כל משפחתו יהיו בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

הדו"ש ומברכם

א

ב"ה, י"ג אלול, תש"ה
ברוקלין

ידידי הנכבד והנעלה אי"א מו"הר יעקב אליעזר שי'

שלום וברכה!

נהניתי משני מכתביו, מז' מנ"א אלי וממוצש"ק עקב לידידי תלמידי הרב מו"ה משלם זלמן שי'.

שמחתי ממה שמנהל מסבות שבת ולומד בכל יום עם בחורים. בטח ישתדל למצא עוד אנשים שיסייעו לו בזה ויוכלו עי"ז להגדיל בעזה"י גם את מספר הילדים במסבות שבת ומספר התלמידים הלומדים.

את מכתבו בהנוגע לעניני הישיבה מסרתי לחתני הרב ר"ש שליט"א גוראריי מנהל ישיבת תומכי תמימים להתדבר עמכם בעניני הישיבה, והשי"ת יהי' בעזרם בגשמיות וברוחניות.

אתענין לדעת אם נמצאו כבר גם נשים ובחורות שתסדרנה מסבות שבת לנערות וכן בתי ספר לנערות "בית רבקה" או "בית שרה" כעין אלו שיסד ה"מרכז לעניני חנוך" באמריקה. בדבר הוראות לסדור זה ובשעת הצורך גם בדבר תמיכה מצומצמת יוכלו לפנות ל"מרכז לעניני חנוך" ע"פ הכתבת דלהלן.

ישלח השי"ת רפואה לזוגתו תחי' ויגדלו את בנם שי' לתורה חופה ומעש"ט מתוך הרחבה בגשם וברוח.

ישלח ה' רפואה למר ברוך שי' מערזעל ויברכהו בגשמיות וברוחניות.

ישלח השי"ת רפואה למרת חוה תחי' ותגדל את בנותי' לתורה חופה ומעש"ט מתוך הרחבה בגשם וברוח.

ימסור פ"ש בשמי לחבריו ותלמידיו שי' יברכם השי"ת בכתיבה וחתימה טובה בגו"ר.

הנני מברך אותו ואת כל משפחתו יחיו בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

הדו"ש ומברכם

יוסף יצחק

נדפסה (מהעתק המזכירות) – באג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד אגרת הישי.

מו"הר יעקב אליעזר: פריעדריך.

מו"ה משלם זלמן: שעכטער.

את מכתבו בהנוגע לעניני הישיבה מסרתי לחתני כו': ראה גם אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ט אגרת ב'תשעז.

יידריך= אנטווערפען

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל "ייאורסאהן

ארקוויי
י.

יה.א' סיון תשי"ד
ברוקלין

הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר יעקב אליעזר שי'

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידען צו באקומען אייער בריף פון פאריגע וואך מיט דער בשורה טובה, אז בא אייך איז געבארען געווארען א טאכטער למזל טוב, און אז די מוטער און די טאכטער פילן זיך בסדר הטוב, און השי"ת זאל העלפען אייך ביידען צו מגדל זיין די לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה אמיתית.

איך בין געווען צופרידען צו באקומען די ידיעה, פריער פון די אינטעליגענטער און יעצט אויך פון אייער שרייבען, אז איר לערנט א שיעור פאר א גרופע פרויען, און האפענטליך וועט איר זיך משתדל זיין צו פארגרעסערען די צאל צוהערער פון דעם שיעור, און אויך אז א טייל פון די לימודים זאל זיין אין ד
ענינים וועלכע זיינען פארבונדען מיט דינים ומנהגי ישראל
ין דעם טאג טעגליכען לעבען, און עס איז דאך באוואוסט דער
אמר רז"ל לא המדרש עיקר אלא המעשה עיקר. און צוגעפאסט צו
ים צושטאנד פון די צוהערער, וואלט אפשר געווען ראטזאם געבען
י די מעגליכקייט צו שטעלן פראגעס, בכדי אויף אזא אופן
י פאראינטערעסירען זיי מער און צוציהען זיי מער צו דער
נבער זאך. והבא לטהר מסייעין בידו.

איך בין געווען צופרידען צו לייענען אין אייער בריף, אז איר האט געשיקט אייער זון ישראל שי' אין דער ישיבה תומכי תמימים אין ברונא, אויף די באהעבטע חדשים, און איך האף אז ער וועט דארטען מצליח זיין ברוחניות, וואס בדרך ממילא איז דאס אויך הצלחה בגשמיות, און דער זכות וואס איר זייט זיך משתדל אין החזקת התורה והיהדות והפצתה בא אייך אין שטאט, וועט זיכער בייששטיין אייך און אייער פרוי תחי' צו האבען פון עם אידישן נחת.

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות
ודברתי אצל ציון
מ. שניאורסאהן

נ.ב.

בנוגע שאלת ההעתקה מאירופא. קומט בא מיר אוים, אז די נעקסטע צייט, ווי"ניגסטענס, איז נימא לגמרי וואס איבערצוטראכטען. און אז דער אויבערשטער גיט אייך במקומכם פרנסה בגשמיות, און איצט אויך פרנסה ברוחניות=דארפן זיין=וכן זוגתו תחי'= בשמחה ובבטחון חזק בהשי"ת, וואס היט און גיט בהשגחה פרטית ותמידית יעדערען וואס ער נויטיגט זיך און דער בטחון ושמחה וועלען עס ממשיך זיין בטוב הנראה והנגלה.

ב

ב"ה. א' סיון תשי"ד
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יעקב אליעזר שי'

שלום וברכה!

איך בין געווען צופרידען צו באַקומען אייער בריף פון פאָריגע וואָך מיט דער בשורה טובה, אַז באַ אייך איז געבאָרען געוואָרען אַ טאָכטער למזל טוב, און אַז די מוטער און די טאָכטער פילן זיך בסדר הטוב, און השי"ת זאָל העלפען אייך ביידען צו מגדל זיין זי לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה אמיתית.

אויך בין געווען צופרידען צו באַקומען די ידיעה, פריער פון די איינטיילנעמער און יעצט אויך פון אייער שרייבען, אַז איר לערנט אַ שיעור פאַר אַ גרופע פרויען, און האָפענטליך וועט איר זיך משתדל זיין צו פאַרגרעסערען די צאָל צוהערער פון דעם שיעור, און אויך אַז אַ טייל פון די לימודים זאָל זיין אין די ענינים וועלכע זיינען פאַרבונדען מיט דינים ומנהגי ישראל אין דעם טאָג טעגליכען לעבען, און עס איז דאָך באַוואוסט דער מאמר רז"ל לא המדרש עיקר אלא המעשה עיקר. און צוגעפאַסט צו דעם צושטאַנד פון די צוהערער, וואָלט אפשר געווען ראַטזאַם געבען זיי די מעגליכקייט צו שטעלען פראַגעס, בכדי אויף אַזאַ אופן צו פאַראינטערעסירען זיי מער און צוציהען זיי מער צו דער גאַנצער זאַך. והבא לטהר מסייעין בידו.

איך בין געווען צופרידען צו לייענען אין אייער בריף, אַז איר האָט געשיקט אייער זון ישראל שי' אין דער ישיבה תומכי תמימים אין ברונא, אויף די נאָהענטע חדשים, און איך האָף אַז ער וועט דאָרטען מצליח זיין ברוחניות, וואָס בדרך ממילא איז דאָס אויך הצלחה בגשמיות, און דער זכות וואָס איר זייט זיך משתדל אין החזקת התורה והיהדות והפצתה באַ אייך אין שטאָט, וועט זיכער ביישטיין אייך און אייער פרוי תחי' צו האָבען פון עם אַסך אידישן נחת.

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות ובברכת מזל טוב

מ. שניאורסאהן

נ.ב. בנוגע שאלת ההעתקה מאירופא. קומט באַ מיר אויס, אַז די נעקסטע צייט, וויינינגסטענס, איז ניטאָ לגמרי וואָס איבערצוטראַכטען. און אַז דער אויבערשטער גיט אייך במקומכם פרנסה בגשמיות, און איצט אויך פרנסה ברוחניות – דאַרפן זיין – וכן זוגתו תחי' – בשמחה ובבטחון חזק בהשי"ת, וואָס היט און גיט בהשגחה פרטית ותמידית יעדערן וואָס ער נויטיגט זיך, און דער בטחון ושמחה וועלען עס ממשיך זיין בטוב הנראה והנגלה.

חלקה נדפס (מהעתק המזכירות) – אג"ק כ"ק אדמו"ר זי"ע ח"ט אגרת ב'תרצז.
מוה"ר יעקב אליעזר: פרידריך, אַנטווערפּען.

פרידריך=אנטווערפען

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

ב"ה. ד' אלול תשי"ד
ברוקלין

הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוהר"ר יעקב אליעזר שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ז מנ"א, שגרם לי רוב ענג לקרות בו, שהי' לו הזדמנות להשפיע על חבורות תלמידים, און אויך אויף א חבורה צעירים וועלכע זיינען מדריכים, וואס דורך השפעה אויף זיי ווירקט דאס אויף דעם אופן הדרכה פון די וועלכע קומען צו זיי. אבער עס וואונדערט מיר וואס צווישען די למודים וואס איר האט מיט זיי געלערענט-ווערט ניט דערמאנט לימודי יהדות, וואס הגם עס איז ניטא קיין ספעציעלע ספרים אויף דעם, אבער קיין אידישער לימוד קען ניט זיין אן דעם יסוד, און אויב אמאל, אין דער אלטער היים, האט מען דאס אויפגענומען פון זיך אליין, פון דעם בית הכנסת פון דער הויז און אפילו פון דער גאס, איז אבער אין אונזער צייט-ליגט דאס אלץ אויף דעם מדריך און משפיע ארייגעבען יהדות, ווארום די גאס איז א סתירה צו דעם, און די הויז אמאל אזוי און אמאל אנדערש, און אלעססאל קען מען ניט פארלאזען אויף דעם, איך וויל האפען, אז דאס פעלט נאר אין אייער שרייבען, אבער פאקטיש איז דער לימוד יהדות אויך געווען, און וועט מיר שרייבען בא דער קומענדער געלעגנהיים. און האפענטליך, וועט איר אנהאלטען דעם פארבונד מיט די חבורות, און וועט אויך פארגרעסערען די השפעה אין יהדות אויף זיי-כי זה כל האדם. ווארום ידיעה אין תורה דארפמען געבען א לעבעדיקען מענשן, און א אידיש לעבען איז ווען עס איז פראן ואתם הדבקים בה' אלקיכם, =איז דורך דעם= חיים כולכם, און דביקות אין הקב"ה קומט דורך תורה-ידיעה-הרגש און חיות ביהדות. איך האף אז די ספרי חסידות און קונטרסים וואס איר האט, איז דארט פראן כמעט פארטיגער מאטעריאל אויף צו מסביר זיין זיי אויף זייער שפראך, און די גרויסקייט פון דעם זכות איז ניט נויטיג צו מאריך זיין. ומדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, אויף צו משפיע זיין אייך פיל נחת אידישן נחת חסידישן נחת פון אלע יוצ"ח ביחד עם זוגתו-שיחיו.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ובעניניו הפרטים
ואיחולי כתיבה וחתימה טובה

נ.ב.
בנוגע לבנו שלומד בברזינא-כדאי הי' לחשוב על דבר המשך לימודו שם בשנה הבע"ל.

ג

ב"ה. ד' אלול תשי"ד
ברוקלין

הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יעקב אליעזר שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכז' מנ"א, שגרם לי רוב ענג לקרות בו, שהי' לו הזדמנות להשפיע על חבורות תלמידים, און אויך אויף אַ חבורה צעירים וועלכע זיינען מדריכים, וואָס דורך השפעה אויף זיי ווירקט דאָס אויף דעם אופן הדרכה פון די וועלכע קומען צו זיי. אָבער עס וואונדערט מיר וואָס צווישען די לימודים וואָס איר האָט מיט זיי געלערענט – ווערט ניט דערמאָנט לימודי יהדות, וואָס הגם עס איז ניטאָ קיין ספּעציעלע ספרים אויף דעם, אָבער קיין אידישער לימוד קען ניט זיין אָן דעם יסוד, און אויב אַמאָל, אין דער אַלטער היים, האָט מען דאָס אויפגענומען פון זיך אַליין, פון דעם בית הכנסת, פון דער הויז און אפילו פון דער גאַס, איז אָבער אין אונזער צייט – ליגט דאָס אַלץ אויף דעם מדריך און משפיע אַריינגעבען יהדות, וואָרום די גאַס איז אַ סתירה צו דעם, און די הויז אַמאָל אַזוי און אַמאָל אַנדערש, און אַלענספאַל קען מען זיך ניט פאַרלאָזען אויף דעם. איך וויל האָפען, אַז דאָס פעלט נאָר אין אייער שרייבען, אָבער פאַקטיש איז דער לימוד יהדות אויך געווען, און וועט מיר שרייבען באַ דער קומענדער געלעגנהייט. און האָפענטליך, וועט איר אָנהאַלטען דעם פאַרבונד מיט די חבורות, און וועט אויך פאַרגרעסערען די השפעה אין יהדות אויף זיי – כי זה כל האדם. וואָרום ידיעה אין תורה דאַרפמען געבען אַ לעבעדיקען מענשן, און אַ אידיש לעבען איז ווען עס איז פראַן ואתם הדבקים בה' אלקיכם, – איז דורך דעם – חיים כולכם, און דביקות אין הקב"ה קומט דורך תורה-ידיעה-הרגש און חיות ביהדות. איך האָף אַז די ספרי חסידות און קונטרסים וואָס איר האָט, איז דאָרט פראַן כמעט פאַרטיגער מאַטעריאַל אויף צו מסביר זיין זיי אויף זייער שפּראַך, און די גרויסקייט פון דעם זכות איז ניט נויטיג צו מאריך זיין. ומדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, אויף צו משפיע זיין אייך פיל נחת אידישן נחת חסידישן נחת פון אַלע יו"ח ביחד עם זוגתו – שיחיו.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ובענייניו הפרטים ואיחולי כתיבה וחתימה טובה

מ. שניאורסאהן

נ.ב. בנוגע לבנו שלומד בברוינא – כדאי הי' לחשוב על דבר המשך לימודו שם בשנה הבע"ל.

חלקה נדפס (מהעתק המזכירות) – אג"ק כ"ק אדמו"ר זי"ע ח"ט אגרת ב'תתקז.
מוה"ר יעקב אליעזר: פרידריך, אַנטווערפּען.
לבנו שלומד בברוינא: ראה לעיל אגרת הקודמת.

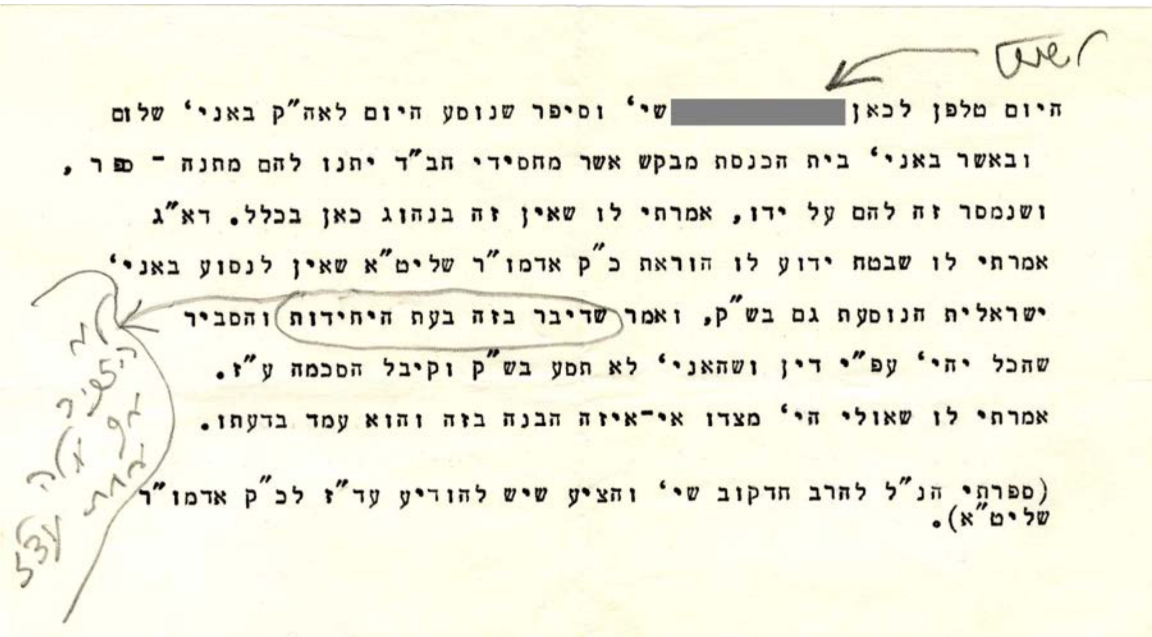

היום טלפן לכאן [redacted] שי' וסיפר שנוסע היום לאה"ק באני' שלום
ובאשר באני' בית הכנסת מבקש אשר מחסידי חב"ד יתנו להם מתנה - ספר,
ושנמסר זה להם על ידו, אמרתי לו שאין זה בנהוג כאן בכלל. דא"ג
אמרתי לו שבטח ידוע לו הוראה כ"ק אדמו"ר שליט"א שאין לנסוע באני'
ישראלית הנוסעת גם בש"ק, ואמר שדיבר בזה בעת היחידות והסביר
שהכל יהי' עפ"י דין ושהאני' לא תסע בש"ק וקיבל הסכמה ע"ז.
אמרתי לו שאולי הי' מצדו אי-איזה הבנה בזה והוא עמד בדעתו.

(ספרתי הנ"ל להרב חדקוב שי' והציע שיש להודיע עד"ז לכ"ק אדמו"ר שליט"א).

מענה כ"ק אדמו"ר אודות א' שאמר דברים מסויימים בשמו

א) כ"ק אדמו"ר הורה לשלוח להנ"ל מכתב ברכה **לשנ"ט** [=לשנה טובה].

ב) מה שאמר הנ"ל ע"ד נסיעתו לאה"ק באני' ישראלית "שדיבר בזה בעת היחידות, והסביר שהכל יהי' עפ"י דין ושהאני' לא תסע בש"ק, וקיבל הסכמה ע"ז" – הקיף כ"ק אדמו"ר תיבות "שדיבר בזה בעת היחידות", וכתב: **לא הזכיר אף מלה אחת עד"ז**.

לזכות

החתן הת' הרב **מאיר שלמה** והכלה מרת **חי' מושקא** שיחיו

ברוק

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ל' תשרי, א' דר"ח מרחשון ה'תשפ"ג

שנת הקהל את העם

❁

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' **חיים שאול** וזוגתו מרת **בלומא גיטל** שיחיו **ברוק**

הרה"ת ר' **דובער** וזוגתו מרת **שרה חנה שיינא** שיחיו **גולדמאן**

ולזכות זקניהם שיחיו